

Motion

1981/82: 2404

Bengt Kindbom m. fl.

Samordnad datapolitik (prop. 1981/82:123)

Centerpartiet verkar för ett decentraliserat samhälle, för spridning av makt och inflytande och för utveckling av näringsliv och bebyggelse i alla delar av vårt land. För att förverkliga dessa målsättningar krävs det en medveten och fast politisk viljeinriktning och en nära samverkan mellan samhälle, näringsliv, organisationer och enskilda. Men det reser också stora krav på nya vetenskapliga landvinningar och på ny teknik. Det är samhällets uppgift att ställa resurser till förfogande och stimulera det utvecklingsarbete som behövs.

När det gäller utveckling av datatekniken vill vi peka på ett par punkter ur centerpartiets program:

- Den enskildes integritet skall skyddas. Datatekniken får inte användas så att den medför ett hot mot integriteten.
- Vid investeringar i datorer hos centrala och regionala myndigheter skall decentraliserade system eftersträvas.

Mot denna bakgrund kan vi med tillfredsställelse hälsa regeringens proposition Samordnad datapolitik, som utgör en god grund för och ett första steg i en samlad datapolitik från samhällets sida.

Spridningen av datautrustning och datapersonal till olika delar av landet är en avgörande förutsättning för att nå målen om utveckling av näringsliv och bebyggelse i alla delar av landet. Detta särskilt med tanke på den betydelse datatekniken i dag spelar och kommer att spela i framtiden både inom näringsliv och offentlig förvaltning.

Den nuvarande mycket starka koncentrationen av datautrustning och datapersonal till Stockholmsregionen är därför mycket oroväckande och måste brytas. En undersökning från SCB Beskrivning av ADB-personalen (januari 1982) visar att ungefär hälften av landets "datakraft" finns i Stockholms län, och ca 2/3 av hela ADB-personalen på den privata sidan finns koncentrerad till tio kommuner.

Vidare konstateras att Stockholms län har en hög andel ledande ADB-personal i förhållande till exempelvis personal för ADB-driften. SCB:s rapport pekar också på att ADB-personalen är yngre och mer välutbildad än genomsnittet förvärvsarbetande. Inte mindre än 80 % befinner sig i åldrarna 25-44 år mot något under 50 % för alla sysselsatta.

Förutom de rent regionalpolitiska aspekterna innebär centralisering av datakraft andra problem. Detta framgår bl. a. av Datadelegationens genomgång av det s. k. RS-systemet inom skatteförvaltningen (Ds B 1981:21), där man bl. a. pekar på RS-systemets sårbarhet:

Förutsättningarna för att successivt föra över mera av ansvaret för utveckling och drift av skatteförvaltningens datasystem till länsstyrelserna kan således bedömas som goda från dessa utgångspunkter. Åtgärder i denna riktning skulle ha betydelse för att vitalisera datakunnandet på länsnivå och därtill bidra till en minskning av RS-systemets sårbarhet – inte minst det starka personella beroendet av den relativt begränsade grupp som utför systemutvecklingsarbetet. Sådana åtgärder bör särskilt kunna prövas i samband med nyttillkommande uppgifter för skatteadministrationen. Det är emellertid angeläget att skatteförvaltningen efter den nu genomgångna reformperioden bereds tillfälle att anpassa sig och växa in i det nya systemet, innan dramatiska förändringar i systemstrukturen eventuellt vidtas.

Mot denna bakgrund vill vi understryka vad som anförs av föredraganden på s. 26 och 28 i bilaga 1 om regional utveckling.

En decentralisering av datakraft till olika delar av landet är nödvändig för att erbjuda möjligheter till utveckling inom olika regioner. Genom att sprida kunnande inom dataområdet sprids också kunnande inom angränsande områden eftersom ett utvecklat kunskapsområde ofta drar till sig andra kunskapsområden. Härigenom förhindras kunskapsskiktning i samhället och stimuleras till utveckling även inom andra områden än dataområdet.

Utvecklingen av datateknik inom den offentliga sektorn har stor betydelse, inte minst eftersom den ianspråk tas efter politiska beslut och alltså kan stå under demokratisk kontroll.

Det är därför viktigt att utnyttja möjligheterna till politisk styrning med utgångspunkt i såväl politiska mål som spridning av arbetstillfällen och kunnande samt regional utveckling.

Datadelegationen bör därför i samverkan med kommun- och landstingsförbunden kartlägga möjligheterna till spridning av datakraft, kunnande och ansvar till olika delar av landet och inom länen.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om spridning av datakraft, kunnande och ansvar.

Stockholm den 1 april 1982

BENGT KINDBOM (c)

ROLF RÄMGÅRD (c)

IVAR FRANZÉN (c)

